
ÚVODNÍK

Je psychoterapie popelka ?

Hellerová P.

Musím hned odpovědět, že si myslím, že je i není.

Je, protože stále není uznána jako medicínský obor, přestože je to obor interdisciplinární, zasahující do různých oblastí medicíny a psychologie, který jako většina klinických oborů, které se zabývají léčením onemocnění a poruch, má svou část obecnou a speciální. Do obecné části patří teorie, metody a výzkum, do speciální části aplikace na jednotlivé druhy poruch. Řada lidí bude nyní namítat, že v současné době nemá psychoterapie jednotnou, obecně přijímanou teorii, ale zahrnuje asi 10 základních uznávaných přístupů či systémů, z nichž každý má svou vlastní ucelenou teorii osobnosti, etiopatogeneze poruch, obsahu terapie a terapeutického procesu (mechanismu změny) i propracované metody a techniky léčby a výcvikové programy, které z příslušné teorie vycházejí. Kromě samostatných systémů existuje i směr eklektický a integrativní opírající se o výzkumem ověřené jak společné, tak i specifické faktory v jednotlivých přístupech, který mně osobně se velice líbí právě proto, že je spojující.

Není, protože když bereme psychoterapii jako léčebnou činnost, specializovanou metodu léčení, je zahrnuta do všech doporučených postupů psychiatrické péče, tzv. „standartů“. Tak je málo využíván!

Vzhledem k náročnosti provádění psychoterapeutického výzkumu, většina psychoterapeutických směrů rezignovala na jeho provádění. A to platí prakticky pro celý vyspělý svět. Regulérní výzkum provádějí jen některé psychoterapeutické směry. Důvod je rovněž pragmatický, kognitivně behaviorální terapie a interpersonální psychoterapie jsou pěstovány na univerzitách, zejména v USA, Velké Británii, Holandsku, Kanadě a Švédsku. Přestože u ostatních psychoterapeutických směrů jejich účinnost objektivně neznáme, panuje konsenzus expertů ve většině vyspělých zemí světa, že většina akreditovaných psychoterapeutických směrů je terapeuticky účinná a nejsme schopni dnes říci, zda je některý psychoterapeutický směr některé diagnózy účinnější než u jiné (kromě srovnání KBT a IPT u deprese a sociální fobie).

A důvodem proč zrovna já píšu tento úvodník je, že jsem druhé funkční období ve výboru Psychoterapeutické společnosti a předsedkyní psychoterapeutické sekce Psychiatrické společnosti ČLS JEP.

Česká psychoterapeutická společnost vznikla jako samostatná společnost v r. 1989 a předtím

navazovala na psychoterapeutickou sekci Psychiatrické společnosti. Snaží se být zastřešující organizací sjednocující dříve poměrně semknuté a nyní značně divergující proudy. Některé z nich si již vytvořily své samostatné zájmové společnosti (např. psychoanalytickou, kognitivně behaviorální, rogeriánskou atd.) i registrované instituty, které organizují specializovanou výuku a výcvik, které pro zdravotnictví podléhají akreditačnímu řízení.

Psychoterapeuti se organizovaně setkávají od r. 1959 nejprve na navazující psychofarmakologické sjezdy v Jeseníku, pak ve Františkových Lázních; Vyšné Ružbachy byly místem setkávání na Slovensku a po rozdělení Československa se konference ve dvouletých intervalech střídají v Luhačovicích a Trenčianských Teplicích. Letos 16. - 20. října bude psychoterapeutická konference opět v Luhačovicích.

Psychoterapeutická sekce Psychiatrické společnosti patří mezi desítku dalších sekcí, v nichž se každá věnuje nějakému diagnostickému okruhu nebo způsobu léčení. Naše sekce zajišťuje jednou za dva roky program v Purkyňově společnosti, zúčastňuje se výše zmíněného akreditačního řízení, pomáhá organizovat a zajišťovat lektory na týdenní psychoterapeutický blok katedry IPVZ pro psychiatry před atestací, kteří neabsolvovali psychoterapeutický výcvik, mapuje psychoterapeutickou péči v psychiatrických zařízeních, aktivně se zúčastňuje na konferencích.

Výbor sekce, který se schází pravidelně jednou měsíčně, se zmenšuje, bohužel, jeho členové ubývají. Rozhodli jsme se proto poslat dotazník a zjistit kolik členů Purkyňovy společnosti se do sekce hlásí. Byli jsme mile překvapeni, že odpovědělo 110 členů, které chceme všechny oslovit a některé i požádat, zda by nám s vedením sekce nepomohli, eventuálně nepřinesli čerstvý vítr.

Na závěr jeden citát z časopisu Psychoterapie (praxe-inspirace-konfrontace), z článku Ze světa praxe do světa výzkumu (2007, s. 12-19).

A co mozek pod vlivem psychoterapie?

„Ukazuje se, že i konkrétní biologické mechanismy jsou závislé na kontextu a variací v kontextu může být nekonečně mnoho“, Zac Imel z University of Wisconsin (USA).

MUDr. Pavla Hellerová
Předsedkyně psychoterapeutické sekce
PS ČLS JEP